

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-23
لجنة الانتخابات المركزية للكنيست 23
The Central Elections Committee for the 23rd Knesset

Justice Neal Hendel
Supreme Court of Israel
Chairman of the Central Elections Committee

قاضي نيل هندل
المحكمة العليا
رئيس لجنة الانتخابات المركزية

השופט ניל הנדל
בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית

תב"כ 5/23

העותרות: 1. שידורי קשת בע"מ
2. רשת מדיה בע"מ

נגד

המשיבים: 1. סיעת הליכוד
2. סיעת כחול לבן
3. סיעת הרשימה המשותפת (חד"ש, רע"מ, בל"ד, תע"ל)
4. סיעת יהדות התורה
5. סיעת ש"ס
6. סיעת העבודה-גשר
7. סיעת הימין החדש
8. סיעת ישראל ביתנו
9. סיעת המחנה הדמוקרטי
10. סיעת הבית היהודי – האיחוד הלאומי
11. הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו
12. כאן – תאגיד השידור הציבורי הישראלי
13. ערוץ 9 בע"מ (ערוץ 9)
14. ערוץ יהודי ישראל בע"מ (ערוץ 20)
15. מוסיקה 24 בע"מ (ערוץ 24)
16. הלא טי.וי בע"מ (ערוץ הלא TV)

עתירה להחלטה בדבר שידורי תעמולת הבחירות בטלוויזיה בבחירות לכנסת ה-23

בשם העותרות: עו"ד רועי בלכר; עו"ד נגה רובינשטיין; עו"ד אלעד כהן; עו"ד עדי עמיתי

עמוד 1 מתוך 4

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015 العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس, 9195015
טלפון هاتف: 02-6753407, פקס فاكس: 02-5669855 דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechirot.gov.il

החלטה

1. מונחת לפני עתירה העוסקת באורך פרק הזמן שבו על העותרות – בעלות רשיון לשידורי טלוויזיה לפי חוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו, התש"ן-1990 ("חוק הרשות השנייה") – לשרד שידורי תעמולה בסמוך ליום הבחירות, ללא קבלת תשלום, לפי הוראות סעיף 15א לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959 ("חוק דרכי תעמולה"). העותרות מעוניינות לשנות את המצב הנוהג כיום, שבו שידורי התעמולה בטלוויזיה משודרים במלואם על ידי כל מי שקיבלה רשיון שידורי טלוויזיה מאת מועצת הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו. במקום זאת, העותרות מבקשות כי רק חלק מבעלות הרשיון ישדרו שידורי תעמולה כאמור, וכל אחת מהן תשדר רק בחלק מפרק הזמן המלא המיועד לשידורי תעמולה בטלוויזיה, בשבועיים הקודמים ליום הבחירות. כך יצא שפרק הזמן שתקדיש כל בעלת רשיון לשידורי תעמולה ללא תשלום יהיה קצר יותר.

2. עתירה זהה – למעט שינויים מועטים – הוגשה ליושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-22, ונדחתה לפני כשלושה וחצי חודשים (תב"כ כ 2/22 שידורי קשת בע"מ נ' סיעת הליכוד (4.8.2019)). יושב ראש ועדת הבחירות, המשנה לנשיאת בית המשפט העליון ח' מלצר, ביקש את תגובת סיעות הכנסת היוצאת, היועץ המשפטי לממשלה, הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו, תאגיד השידור הציבורי "כאן", ובעלות רשיון אחרות מאת הרשות השנייה. לאחר קבלת התגובות התקיים דיון בעל פה, שבו השמיעו הצדדים את טענותיהם. לאחר הדיון הוגשו השלמות טיעון נוספות ביחס למספר סוגיות, מטעם העותרות ומטעם המשיבים. העותרות אף קיבלו רשות להשלים טיעון נוסף בתגובה להשלמות הטיעון שהוגשו לאחר הדיון. כאמור, בסופו של דבר העתירה נדחתה בהחלטה מפורטת ומנומקת.

העתירה הנוכחית שבה, בעיקרם של דברים, על קו הטיעון שנדחתה בעתירה הקודמת. העותרות נימקו את הגשת העתירה הנוכחית, חרף דחיית העתירה הקודמת, בשני נימוקים מרכזיים. אחד, נטען כי נדבך מרכזי בטיעוניהן הוא הנזק הכלכלי שנגרם להן, ונזק זה מתעצם לנוכח קיומה של מערכת בחירות שלישית בתוך שנה. אמנם נקודה עקרונית זו נדונה גם בעתירה הקודמת, אך אז דובר על מערכת בחירות שנייה בלבד. שתיים, נטען כי יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת אינו כבול בתקדימים שקבעו קודמיו, דהיינו העותרות מתבססות על השינוי הפרסונלי בזהותו של יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית.

3. אכן, יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית אינו כפוף להחלטות של קודמיו. כמובן, גם ליציבות ולוודאות המשפטית יש משקל בכגון דא, ולכן נדרש שיקול דעת זהיר בעת שינוי הלכה פסוקה של יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית. לעיתים החלטה של יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית, שלא הוגשה עליה עתירה לבית המשפט העליון, עשויה להפוך גם לנוהג בעל משקל נורמטיבי. בסוגייתנו, ברמה העקרונית ניתנה החלטה בעתירה דומה, לא רק על ידי יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-22, אלא גם על ידי מספר יושבי ראש קודמים (ראו למשל חוות דעתו של השופט מ' חשין שכותרתה "שידורי התעמולה בטלוויזיה בבחירות מיוחדות לראשות הממשלה – האם 120 דקות, או 240 דקות" (31.12.2000); והחלטת השופטת ד' ביניש שכותרתה "זמני השידור של תעמולת הבחירות בטלוויזיה וברדיו בבחירות לכנסת ה-17"). עסקינן בתקופה המשתרעת על פני כמעט עשרים שנה. אף לכך יש משקל, בכוא יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לשקול את כוחו של המנהג. כאמור – המנהג אינו מחייב, אך הוא בעל נפקות. כך בשדה של דיני הבחירות, כאשר השטח זקוק ליציבות ולהכוונה. לגופם של דברים, מקובלים עליו הנימוקים שניתנו בהחלטות של קודמיי בתפקיד. בנסיבות אלה, אסתפק בנימוק תמציתי ביותר. נכון להתייחס ללשון החוק, תכליתו ולשיקולי מדיניות שונים, מעבר לפסיקה הקודמת.

4. העותרות טוענות שלשון החוק תומכת בעמדתן. ברם, סעיף החוק הרלוונטי קובע כי דינם של "המורשים לשידורים" (כגון העותרות) הוא כאילו היו תאגיד השידור הישראלי (סעיף 16ג לחוק דרכי תעמולה). פשט הדברים הוא שדין כל אחד מהמורשים לשידור כדין תאגיד השידור הישראלי לעניין שידורי התעמולה, ולא שכל המורשים מתחלקים יחד בחובות החלים על תאגיד השידור. למעשה, גם העותרות לא חלקו על כך שזו הייתה כוונת המחוקק, ומוקד טענותיהן היה בשינויים שחלו בשידורי הטלוויזיה מאז חקיקת הסעיף, ובעיקר הוספתם של ערוצי טלוויזיה רבים. ברם, הלשון עומדת בשלה, מבלי שתוקנה ביחס למציאות המתוארת (לעניין זה אזכיר כי בעת חקיקת חוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו (תיקון מס' 44), התשע"ח-2018 – נדרשה הכנסת להקלות רגולטוריות שחלות על חלק מהמורשים לשידורים, אך לא מצאה לתקן את חוק דרכי תעמולה).

אשר לתכלית החקיקה, קבלת עמדת העותרות פירושה שיהיה צורך "לזפזפ" בין הערוצים השונים כדי לצפות בשידורי התעמולה במלואם. צורך זה מעורר חשש לפגיעה בתכלית מרכזית של החוק: מתן אפשרות אפקטיבית לכל רשימת מועמדים להציע את מרכולתה לבוחר תוך שמירה על שוויון ההזדמנויות בין רשימות המועמדים. זו נועדה, בסופו של דבר, להבטיח מימוש מלא של הזכות לבחור ולהיבחר. ועוד יש לזכור: גם בעידן של טכנולוגיה חדשה, יש קבוצה – לא בהכרח מבוטלת – שלה זיקה איתנה לשידורי הטלוויזיה, כמקור חדשות ואף כמקור תעמולה. אף כאן יש במנהגו של

הפרט כדי להשפיע. ובאשר לקולות הדורשים רפורמה בחוק דרכי תעמולה, לרבות בסוגיית שידורי התעמולה בטלוויזיה, הרי הדין החקוק עודנו קובע. ובכל מקרה, פנים שונות ומגוונות יש לרפורמה, וגם אם תתרחש – לא ברור מה תהיה עמדתה בסוגיה הקונקרטית.

עוד יש לדחות את ההיקשים שמבקשות העותרות לעשות מהחלטות אחרות או מדברי חקיקה אחרים, כגון אלה העוסקים ברדיו או בתאגיד השידור הישראלי. לשון דברי החקיקה שונה, ואף התכליות אינן זהות לחלוטין. בנסיבות העניין נסתפק בכך.

5. סוף דבר, העתירה נדחית ללא צורך בקבלת תגובות. בנסיבות העניין אין צו להוצאות.

ניתנה היום, כ"ה בכסלו התש"פ (23.12.2019).

ניל הנדל

שופט בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת ה-23